

Yliopisto-opiskelijoiden toiveet hyvinvointialueille

Korkeakouluopiskelijoiden perusterveydenhuollon ja jotkin erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö YTHS. Sen palvelutajontaan kuulumattomat terveysterveystoimet ja kaikki sosiaalipalvelut tuottaa tulevaisuudessa hyvinvointialue.

Siksi tammikuun 2022 aluevaaleilla on opiskelijoillekin suuri merkitys. Korkeakouluopiskelijoille tärkeää ovat sujuvat hoitoketjut YTHS:n ja hyvinvointialueen välillä. Opiskelijat tulee huomioida hyvinvointialueen palveluita tarvitsevana asiakasryhmänä hallinnon, strategian ja palvelutarjonnan näkökulmasta.

Korkeakouluopiskelijat poikkeavat muusta väestöstä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeensa näkökulmasta. Esimerkiksi mielenterveyden ja seksuaaliterveyden palvelut korostuvat opiskelijoiden joukossa. Nuorten opiskelijoiden palvelujen tarve on jatkumoa aikaisemman perus- ja toisen asteen opiskelijahuollon palveluista. Perheellisille opiskelijoille neuvolan ja lasten sote-palvelut sekä niiden sopivuus yhteen YTHS:n palveluiden kanssa ovat tärkeitä kysymyksiä.

Opiskelijoilla on paljon sanottavaa hyvinvointialueilla. Heidän tarpeensa on otettava huomioon ja heitä on kuultava hyvinvointialueilla, jos uudistuksessa tahdotaan onnistua. Näillä ehdotuksilla se onnistuu.

1. Opiskelijoiden palveluketjut osaavien päättäjien käsiin

Koulutuspolun varrella nuori tarvitsee peruskoulun, toisen asteen ja korkeakoulun aikana monen ammattilaisen palveluita. Kokonaisuuden on oltava yhtenäinen ja jatkuva. Siksi se on koottava yhden päätöksentekokoelimen kuten lautakunnan alaisuuteen hyvinvointialueella. Korkeakouluopiskelijoiden osalta siellä käsitellään YTHS:n ja hyvinvointialueen välisiä hoitoketjuja ja hyvinvointialueen opiskelijoille suunnattuja palveluita, jotka eivät kuulu YTHS:n tarjontaan.

2. YTHS ja hyvinvointialue yhteistyöhön

Hyvinvointialueen ja YTHS:n yhteistyön on oltava sujuvaa, jotta palvelut pelaavat yhteen ja ilmenneitä haasteita voidaan ratkoa. Niiden välillä on oltava säännöllistä viranomaistyhteistyötä ja yhteistoiminnan vakiintuneet käytännöt. Verkostossa tulee olla mukana myös korkeakoulujen ja opiskelijoiden edustajat.

3. Asiakkaiden siirtyminen YTHS:n ja hyvinvointialueen välillä jouhevaksi

Opiskelijat ja heidän hoitopolkunsa kulkevat tulevaisuudessa usein hyvinvointialueen ja YTHS:n välisen rajan yli, kuten siirryttäessä toiselta asteelta korkeakouluun tai YTHS:n perusterveydenhuollosta hyvinvointialueiden vaativampien palveluiden asiakkaaksi, kuten erikoissairaanhoidon, tutkimuksiin tai sosiaalipalveluihin. Asiakkaan hoidon ja tietojen on siirryttävä sujuvasti ilman, että opiskelija joutuu epäselvään välitilaan odottamaan tai aloittamaan hoitoon hakeutumista alusta.

4. Hoitopoluissa ei saa olla kompastuskiviä

YTHS on korkeakouluopiskelijoiden ensisijainen terveydenhuollon tarjoaja, mutta sen palvelut ovat rajalliset. Usein tarvitaan pidempiä, enemmän tai vaativampia palveluita kuin YTHS tarjoaa. Silloin hoitopolun on oltava sujuva myös hyvinvointialueen puolella riippumatta siitä, tarvitaanko erikoislääkäreitä, perusterveydenhuollon tutkimuksia, sosiaalipalveluita tai jotain muuta.

5. Opiskelijat pitää muistaa hyvinvointialueen strategiassa

Opiskelijat ovat monella hyvinvointialueella merkittävä ja muusta väestöstä poikkeava asiakasryhmä. Erityisesti korkeakoulukaupungeissa joka kymmenes asukas voi olla opiskelija. Siksi opiskelijat on tunnistettava asiakasryhmänä myös hyvinvointialueen strategiassa, joka lain mukaan laaditaan joka alueelle.